

Ei myytävänä! – SKP:n kuntavaaliohjelma 2017

Maassamme on käynnissä kaikkialle ulottuva ja lähes jokaista ihmistä koskeva hyvinvoinnin romuttaminen, jossa vain rikkaimmat jäävät voitolle. Oikeistolainen leikkauspolitiikka tuhoaa sosiaaliturvaa, julkisia palveluja, ympäristöä, työläisten oloja ja ihmisoikeuksia nopeammin kuin koskaan ennen. Julkisten palvelujen yksityistäminen ja markkinoistaminen kiihtyy niin valtion kuin kuntienkin tasolla. Monet näistä julkisista palveluista itse tuotettuina olisivat tuottaneet hyvinvoinnin lisäksi myös rahaa yhteiseen kassaan. Demokratiasta ei ole yksityistetyissä palveluissa tietoaakaan.

Samaan aikaan Suomessa jaetaan osinkoja ja myyntivoittoja kapitalisteille yhä enemmän. Julkisten menojen leikkaaminen ei koske asehankintoja, joihin hallitus syyttää miljardeja entistä enemmän. Tällainen politiikka on kestänyt kaikille maassamme asuville ja oleskeleville ihmisille, ja se ruokkii nationalismia, rasismia ja väkivaltaa. Jatkuva voitontavoittelu johtaa vääjäämättä ympäristön tuhoutumiseen.

Sote-hanke uhkaa mullistaa koko julkisen palveluverkoston ja kadottaa kunnilta perustuslaillisen oikeuden itsehallintoon. SKP vastustaa hallituksen esittämää sote-mallia, vaatii sen hylkäämistä ja esittää sille oman vaihtoehdon. Siinä peruspalvelut järjestetään kunnissa ja kehitetään osallistuvaan budjetointiin nojaavaa lähidemokratiaa. Erikoistason palveluja voidaan järjestää maakunnissa, ilman yhtiöittämisen pakkoa.

Juha Sipilän johtaman SOS-hallituksen leikkauslinja vaatii monilta osin kunnissa tehtäviä päätöksiä. Näissä vaaleissa ei ratkaista vain sitä, ketkä ohjaavat kuntaa seuraavat neljä vuotta. Näiden vaalien aikana ratkaistaan myös, mihin suuntaan ihmiset haluavat politiikkaa viedä. Millainen on suomalainen kunta tulevaisuudessa? Kuka järjestää palvelut ja kuka maksaa verot?

Suomen kommunistisen puolueen ehdokkaat osallistuvat kevään 2017 kuntavaaleihin tarkoituksenaan muuttaa politiikan suuntaa maassamme. Valta kuuluu asukkaille, ei yhtiöille.

Osallistuva demokratia

Asukkailla on halua ja tietoa vaikuttaa oman asuinalueensa ja kotikuntansa asioihin. Mahdollisuuksia tähän tulisi lisätä nykyisen päätösvallan keskittämisen sijaan. Tarvitaan vallan hajauttamista ja uudenlaisten osallistumistapojen kehittämistä ja käyttöönottoa. Aluelautakunnat, kaupunginosavaltuustot, osallistuva budjetointi ja erilaiset uudet asukasosallistumisen muodot ovat niitä, joihin kunnissa tulee panostaa. Kansanäänestykset ja kuntalaisaloitteet ovat myös tärkeitä osallistumisen muotoja.

Mahdollisimman monen kuntalaisen on voitava osallistua päätöksentekoon eri tasoilla. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia voidaan parantaa antamalla tiloja maksutta asukkaiden käyttöön ja mahdollistamalla tietojen saantia vaihtoehtoisten esitysten tekemiseen. Nuorille on annettava päätösvalta omien tilojensa ja nuorisotyön budjettien käyttöön. Nuorisovaltuustolla tulee olla todellista päätösvaltaa nuorisotyössä sekä esitys- ja läsnäolo-oikeus valtuustossa ja lautakunnissa.

Kunnissa on muodostumassa palkka- ja palkkioeliitti luottamusmiesjärjestelmän sisälle. SKP:n mielestä on luotava edellytykset mahdollisimman monelle asukkaalle käyttää oikeuttaan vaikuttaa asioihinsa. Kansalaisilla on ideoita, jotka eivät taivu vanhoihin kaavoihin. Tarvitaan rohkeutta kokeilla ennakkoluulottomasti uusia, vanhan vallan kyseenalaistavia toimintamuotoja.

Useissa kunnissa lautakuntien määrää sekä niiden jäsenmääriä on supistettu. Jos lautakuntien jäseniksi hyväksytään vain valtuutettuja, kapenee päätöksentekijöiden joukko entisestään. Valtuustot ovat luovuttaneet päätösvaltaansa lautakunnille ja virkamiehille, jotka päättävät monin paikoin kuntalaisten kannalta erittäin merkittävistä asioista kuten palveluverkoista.

Avoimuus ja julkisuus

Yksityistäminen ja kilpailuttaminen kunnissa avaa ovet monenlaiselle korruptiolle. Päätöksenteon kunnassa on oltava alusta loppuun avointa ja julkista. Asioiden valmistelussa on oltava esillä useita, julkisesti ilmoitettuja vaihtoehtoja. Asukkailla on oltava oikeus vaikuttaa eri vaihtoehtoihin ja tuoda mukaan omia esityksiään. SKP:n ehdokkaat eivät suostu junailemaan valtuustosopimuksia jo ennen kuin päättämään on edes ryhdytty.

Kuntien toimintaa ja palveluja on siirretty enenevässä määrin liikelaitoksiin ja ulkoistettu osakeyhtiöihin, jolloin päätöksenteon julkisuus on tyystin kadonnut. SKP:n mielestä tällainen kehitys on torjuttava päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden takaamiseksi. Useimmissa kunnissa lautakuntien kokoukset ovat suljettuja eikä käydystä keskustelusta saa kertoa ulospäin. SKP:n mielestä lautakuntien kokoukset tulee muuttaa julkisiksi niiltä osin, kuin se on lain puitteissa mahdollista.

Sote- ja maakuntauudistus uusiksi

Hallituksen esittämä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus laiminlyö peruspalveluja, pirstoo yhtiöittämisellä palvelukokonaisuuksia, lisää eriarvoisuutta ja alistaa perusoikeuksia yksityiselle voitontavoittelulle. Peruspalvelujen päätöksenteon vieminen maakuntatasolle etäännyttää päättäjät asukkaista ja lähipalvelujen tarpeiden tuntemus häviää. Kuntien verotusoikeuden rajoittaminen heikentää kuntien tulorahoitusta. Sote-uudistuksen myötä oikeisto haluaa antaa suuryhtiöille avoimen valtakirjan kansalaisten kukkarolle.

Uudistukselle asetettu 3 miljardin säästötavoite, maakunnilta puuttuva verotusoikeus ja maakuntien päätösten alistaminen ministeriön hyväksyttäviksi merkitsevät valtion tiukkaa ohjausta. Tämä johtaa käytännössä siihen, mihin myös kuntaliitoksiin painostamalla pyrittiin; palvelujen keskittämiseen isoihin yksiköihin, lähipalvelujen heikentymiseen sekä asiakasmaksujen nousuun. Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen ja palvelujen yhdenvertainen saatavuus eivät tule toteutumaan.

SKP esittää vaihtoehdon, jossa peruspalvelut järjestetään kunnissa lähipalveluina, pääsääntöisesti omana tuotantona. Erikoistason palvelut tulee järjestää maakunnissa ilman tilaaja-tuottajamallia ja yhtiöittämisspakkoa. Palvelujen rahoituksen tulee perustua progressiiviseen verotukseen, joka muutetaan koskemaan myös pääomatuloja.

Palvelut julkisina ja lähellä

Hyvinvointi kuuluu jokaiselle kunnassa asuvalle ja oleskelevalle. SKP:n mielestä juuri lähellä tuotetuilla palveluilla varmistetaan niiden saatavuus kaikille tasavertaisesti. Oikeistohallituksen ajamassa sote-uudistuksessa palveluja keskitetäisiin yhä isompiin yksiköihin. Tämä lisäisi alueellista eriarvoisuutta. Kuntien valtionosuuksia on lisättävä kattavampien lähipalvelujen tuottamiseksi.

Palvelutuotantoa ei saa alistaa voitontavoittelulle. Ihmisten terveys tai lasten koulunkäynti ei saa olla yksityisille rahaa tuottava kone. Monet julkiset palvelut tuottavat myös voittoa, eikä niiden

myynnissä yksityisille ole silloin minkäänlaisia perusteita. Kuntien on pidettävä tuottavat toimialat omanaan, jolloin tuotto palautuu yhteiseen kassaan.

Suomessa kuntasektorilla on yleisesti siirrytty perintätoimessa käyttämään yksityisiä firmoja. Tavallisimpia perittäviä laskuja ovat päivähoitomaksut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut. Perinnän kohteina ovat usein pienituloiset kuntalaiset, joilla lasku saattaa lopulta päätyä toimeentulotuen kautta maksettavaksi perinnän ulkoistaneelle kunnalle. Käytetyimmät perintäfirmat ovat monikansallisia yhtiöitä, joista osa on tunnettuja verojen välttelystä ja jopa veroparatiisien käytöstä. Perintäyhtiöiden liikevoitot ovat häpeämättömän suuria ja perustuvat ylisuurten korkojen ja perimiskuluina esitettyjen kiskurikorkojen laillistamiseen. Ei ole mitään perusteita sille, että kunnat käyttävät monikansallisten firmojen palveluita ja kartuttavat niiden omistajien voittoja. SKP vaatii, että kuntien on lopetettava veroja kiertävien perintäfirmojen käyttö niin laskutuksessa kuin laskujen perimisessäkin.

Työllisyys

Suomessa kunnat ovat tärkeässä asemassa työpaikkojen luonnissa ja työllisyyden edistämässä. Paras tapa kunnille hoitaa työllisyyttä on järjestää suurin osa palveluistaan itse ja näin työllistää kuntalaisia. Käynnissä olevat säästötoimet kunnissa vähentävät vakituisia työpaikkoja ja työttömyys lisääntyy hillitöntä vauhtia. Osa kunnista jopa käyttää surutta hyväkseen työkykyisiä työttömiä määräämällä heitä töihin yhdeksällä eurolla päivässä. Näin ollen kunnissa rikotaan lakia kuntouttavasta työtoiminnasta.

Kuntien on käynnistettävä kokeiluja palvelujen järjestämisestä kahdessa kuuden tunnin vuorossa. SKP luottaa useiden tutkimusten tuloksiin, joiden mukaan kuuden tunnin työpäivä auttaa ihmisiä jaksamaan paremmin ja sairauspoissaolot vähenevät. Historia on osoittanut, että työpäivän pituuden lyhentäminen on johtanut työn tuottavuuden kasvuun. Työn jakaminen edistää tietenkin myös työllisyyttä ja näin ollen lisää tuloveroja. Kaikista näistä syistä johtuen kokeilu voidaan toteuttaa ansiotasoa alentamatta.

Niin sanottu kilpailukyky sopimus heikensi työehtoja hyvin paljon juuri kuntasektorilla. Naisvaltaisten kunta-alojen työehtoihin tulleet heikennykset ajavat työntekijöitä yhä pahempaan palkkakuoppiin ja ongelmiin työssä jaksamisen kanssa. Useissa kunnissa vievät turhaan työaikaa tietojärjestelmät, jotka toimivat huonosti. Monet kuntien menoja karsivat ratkaisut ovat johtaneet työntekijöiden ylikuormittamiseen ja sairauspoissaolojen lisääntymiseen. Stressi on todellinen ongelma varsinkin varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja sosiaali- ja terveystaloudissa. Palvelujen kehittämiseksi tarvitaan suunnanmuutos politiikkaan ja panostusta työntekijöiden hyvinvointiin ja osaamiseen.

Naisilla on paljon pelissä

Useimmat oikeistohallituksen leikkaukset kohdistuvat suoraan tai välillisesti naisiin. Kuntien työntekijät, kuten siistijät, kodinhoitajat, sosiaalityöntekijät ja lastentarhanopettajat, ovat pääosin naisia ja elävät usein palkkakuopassa. Tilastojen mukaan myös pätäkätöitä tekee useimmiten nainen. Kun hoivatyötä sysätään pois yhteiskunnan harteilta, syntyy yhä enemmän naisten tekemää palkatonta työtä kodeissa. Perusturvan leikkaaminen kohdistuu useimmiten juuri varttuneen naisen eläkkeeseen. Yleisestä luulosta poiketen myös naisten syrjäytyminen on yhteiskunnassamme kasvussa ja vakava ongelma.

SKP esittää ratkaisuja naisten jaksamiseen töissä, kotona ja eläkkeellä. Kuntatyöntekijöiden palkkoja on nostettava ja työ sopimuksia vakituistettava. Työaikaa ilman palkkaa lisännyt ja juuri naisvaltaisilla aloilla työehtoja heikentänyt kilpailukyky sopimus on purettava. Kunnissa on tehtävä

kuuden tunnin työpäivän kokeiluja ansiotasoa alentamatta. Kansaneläkkeen määrää on korotettava. Lasten iltapäivätoimintaa on järjestettävä maksuttomasti. Sosiaalisesta luotosta on tehtävä lakisääteinen palvelu.

Terveydenhuollossa on tarjottava gynekologin palveluita naisille suoraan ilman erillistä lähetettä. Kuntien on tarjottava nuorille asukkailleen maksuton ehkäisy. Sukupuolitautitesteihin on päästävä ilman ajanvarausta ja pikatestien ollessa mahdollisia myös nimettömästi. Aborttilakia on uudistettava siten, että syyn kertominen toimenpidettä pyydettyessä ei ole enää pakollista.

Vanhus-, vammais- ja sosiaalipalvelut kuntoon

Maamme oikeistolainen hallitus on supistanut vanhustenhoidon resursseja vuodesta toiseen ja ajanut alas ympärivuorokautisia hoitokoteja. Vanhuksia vaaditaan muuttamaan vuokralle yksiöihin. Tämä merkitsee eittämättä yhä useamman vanhuksen jäämistä heitteille ja kotinsa vangiksi. SKP vaatii kuntiin lisää hoidon ja hoivan paikkoja. Kaikille vanhuksille ja muille hoitoa tarvitseville on taattava riittävän laadukas hoito ja asuminen. Nyt yksityissektori saa laskuttaa vanhusta mielin määrin. Kotihoitajalle on turvattava tarpeeksi aikaa tehdä työnsä kokonaisvaltaisesti. Hoidon laatu on heikentynyt koko ajan. Vaadimme laadukasta hoitoa!

Hoitajamitoituksen tulee olla vähintään yksi hoitaja yhtä vanhusta kohden ympärivuorokautisessa hoidossa. Mitoitukseen saa laskea vain varsinaista hoitotyötä tekevät ja vaatimus on kirjattava myös kunnan vanhuspalveluohjelmaan. Ennaltaehkäisevät kotikäynnit on tuotava takaisin. Henkilökuntaa lisäämällä työntekijöiden jaksaminen paranee, sairauslomat vähenevät ja hoidon laatu kohenee.

Sosiaalitoimessa on kehitettävä ja lisättävä ennaltaehkäiseviä ja varhaista tukea antavia ratkaisuja. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelaan ei saa aiheuttaa ongelmia, kun ihmistä kohtaa tilapäinen talousahdinko. Kunnissa on panostettava ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotuen jakamiseen. Asukastaloilla, nuorisotaloilla, neuvoloissa, päiväkodeissa ja kouluissa on kehitettävä yhteisöllisiä matalan kynnyksen sosiaalipalveluja ja neuvontaa.

Vammaispalveluissa laatu ja soveltuvuus käyttäjälle on asetettava aina etusijalle palveluntuottajia valittaessa ja kaikkein välttämättömimmät palvelut, kuten asumispalvelut, on poistettava hankintalain piiristä. Vammaisten ja vanhusten kodit eivät saa olla kaupan.

Terveyttä kaikille

Terveyserot lisääntyvät Suomessa hurjaa vauhtia. Vähävaraisten ihmisten on vaikeampi päästä hoidon piiriin ja osa on tippunut julkisen terveydenhuollon ulottumattomiin. Väestön ikääntyminen, mielenterveys- ja päihdeongelmien lisääntyminen, pätkätyöt ja työttömyys korostavat julkisten terveyspalvelujen laajentamisen ja kehittämisen tarvetta.

Perusterveydenhuollon on oltava maksutonta kaikille asukkaille.

Osa terveydenhuollosta, erityisesti kiireellinen, on oltava maksutonta myös muille kunnassa oleskelevalle henkilölle. Täyden palvelun päivystyssairaaloita, synnytyssairaaloita ja muita erikoissairaanhoidon palveluja ei pidä keskittää vain harvoihin keskuksiin.

Julkista terveydenhuoltoa ei saa yhtiöittää. On turvattava riittävä määrä ympärivuorokautisen hoidon paikkoja. Myös päihdehuolto ja mielenterveyspalvelut tarvitsevat avohoidon ohella laitospaikkoja.

Varhaiskasvatus, koulut ja opiskelu

Jokaisella lapsella on oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja kouluun riippumatta perheen tulotasosta ja asuinalueesta. Kun lapsi kasvaa nuoreksi ja siirtyy koululaisesta opiskelijaksi, on huolehdittava paikan löytymisestä toisen asteen oppilaitoksessa. Suomella ei ole varaa enää yhteenkään syrjäytettyyn nuoreen. Henkilökunnan riittämättömyys on tosiasia myös peruskouluissa, erityisesti alakouluissa. Rakennusten sisäilma- ja homeongelmat on arkipäivää ja kuntien tulisikin korjauttaa oppilaitoksiaan enemmän.

Sipilän hallitus puuttui varhaiskasvatuksessa lasten ja henkilöstön suhdelukuun. Vaikka useat kunnat eivät ole mitoitusta heikentäneet, on hoitajien määrä silti käytännössä päivittäin liian vähäinen. Tavoitteita ja tehtäviä lisätään jatkuvasti, vaikka henkilöstön määrä pysyy samana tai jopa pienenee. Näiden päätösten vaikutusta lasten hyvinvointiin ei tutkita tarpeeksi.

Lapsen subjektiivista oikeutta päivähoitoon ei saa rajoittaa osa-aikaiseksi sen perusteella, onko vanhemmat tai vanhempi työsuhteessa. Työelämän muutokset edellyttävät myös vuorohoitopaikkojen lisäämistä. Päiväkodeissa on oltava vähintään kaksi lastentarhanopettajaa ja lasten- tai lähihoitajaa lapsiryhmää kohti. Erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeet on huomioitava ryhmän suhdelukua pienentävästi ja tarvittaessa lapselle on järjestettävä avustaja. Varhaiskasvatusta ei voi tehdä leikisti.

Päivähoidon on oltava maksutonta kaikille lapsille.

Peruskoulun lähtökohtana on turvallisen kokoinen koulu lähellä oppilaan kotia. Liian pitkät päivät rasittavat jo nyt pienimpiä koululaisia. Lapsella on oltava paremmat mahdollisuudet päästä iltapäivähoitoon vanhempien tulotasosta riippumatta. Erilaisista taustoista ja kulttuureista tulevien oppilaiden tarpeita on huomioitava paremmin. Uskonnonvapaus on toteutettava käytännössä ja koulunkäynnin tulee olla tunnustuksetonta.

Uusien digitaalisten laitteiden ja ohjelmistojen hankkimisen ohella on osoitettava riittävät määrärahat myös opettajien opastamiseen ja kouluttamiseen. Lisäksi on huolehdittava, että laitteiden tekninen ylläpito järjestetään kunnolla. Kouluihin tarvitaan laitteiden käyttöä varten riittävät verkkoyhteydet.

Toisen asteen koulutuksen määrärahojen leikkaaminen on peruttava. Ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden verkon karsiminen lisää eriarvoisuutta. Lähes joka viides peruskoulun päättävä jää nykyisin vaille jatkokoulutusta. Samaan aikaan resurssien vähentäminen on johtanut opettajaresurssien ja opetuksen laadun heikentymiseen. SKP vaatii, että jokaiselle peruskoulun päättävälle turvataan jatko-opiskelupaikka tai oppisopimuspaikka.

Osallistuvan kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut

Kommunistien mielestä kuntien on tuotettava hyvinvointia monilla erilaisilla tavoilla. Maksuttomat elämykset ja harrastukset tekevät kuntalaisten elämästä mielekästä ja tarjoavat vastapainoa arjelle. Kulttuuri ja vapaa-ajan palvelut tarkoittavat tärkeitä kunnallisia palveluita kuten liikuntapaikkoja, taidenäyttelyitä, kirjastoja, leikkipaikkoja, puistolavoja, historiallisia nähtävyyksiä, teattereita, sekä museoita ja festivaaleja. Toimivat vapaa-ajan palvelut myös ehkäisevät osaltaan syrjäytymistä.

Kirjastot on pidettävä kaikille avoimina tiedon, taiteen ja kansalaistoiminnan paikkoina. Kommunisteille kirjastot ovat yhteiskuntamme tärkeimpiä yhteisiä tiloja. Julkinen ja maksuton kirjastotoimi tuo moninkertaisesti takaisin sen, mitä siihen on kunnissa panostettu. Kirjastoissa opitaan lukemaan sekä ymmärtämään yhteiskuntaa ja kulttuuria. Kirjastot ovat kansalaisyhteiskuntaa, osallistumista ja demokratiaa vahvistavia keskuksia. Maahanmuuttajille kirjasto on usein ensimmäinen palvelu ja ovi suomalaiseen yhteiskuntaan. Kirjastopalveluja ei saa keskittää liikenteen ja kaupan solmukohtiin suuriksi yksiköiksi. Parhaat kirjastopalvelut tuotetaan

lähipalveluina kävelyetäisyydellä kotoa. Vaadimme lakisääteisten kirjastopalvelujen määrärahojen korottamista ja lakisääteisten palvelujen kehittämistä.

Asukkaiden omaehtoinen toiminta ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden yhteistyö tarvitsevat kaupungeilta ja kunnilta uudenlaista kehitystä, aikaa, tilaa ja rahoitusta. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen tehtävä on mahdollistaa asukkaiden yhdenvertaiset oikeudet tulla kuulluksi ja nähdyksi. Parhaassa tilanteessa asukkaat osallistuvat ja jättävät erilaisia oman läsnäolon ja toiminnan jälkiä yhteiseen kulttuuriin. Erityisesti on pidettävä huolta siitä, että lapsilla on mahdollisuus päästä maksuttomaan harrastustoimintaan. Urheilubisneksen sijaan on tehtävä liikuntapaikkoja kaikkien yhteiseen käyttöön kohtuuhinnalla tai maksuttomasti.

Paikalliskulttuurisia aloitteita on tuettava nykyistä enemmän. Tämä tarkoittaa parempaa resursointia asukaslähtöisiin tapahtumiin sekä erilaisten vähemmistöjen, kuten esimerkiksi maahanmuuttajien tai sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen, omaehtoiseen ja itsemäärittämään toimintaan.

Osallistuvan kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut voivat olla ovat kaikkea sitä, mitä ihmiset itse haluavat omaksi toiminnakseen määritellä. Ne ovat yksilön omaa kehitystä ja jaksamista sekä yhteisöllistä kokemusta edistäviä. Ne sisältävät vanhoja tuttuja tekijöitä, mutta mahdollistavat myös uusien ilmiöiden esiintulon suvaiten erilaisia kulttuureita ja niiden läsnäolon muotoja. Ne haastavat nykymuotoisen, monessa kunnassa tapahtuvan kaupallisen ja yksitotisen markkinalähtöisen toiminnan. Viihde ja kilpaurheilu eivät ole vastaus asukaslähtöiselle kulttuuritarpeelle.

Nykykehityksen seurauksena useista luovien alojen toimijoista on tullut pakkoyrittäjiä. Itsensä-työllistäjät työskentelevät hyvin vaihtelevissa ammateissa osto- ja myyntiagentista fysioterapeuttiin ja kouluttajiin sekä taiteilijoihin. Niin työläisellä kuin itsensä-työllistäjällä on oikeus palkkaan työstään.

Kuntien pitää alkaa työllistää taiteilijoita. Mallia taiteilijoiden työllistämisessä voidaan ottaa valtiolta, joka työllistää läänintaiteilijoita.

Asuminen

Asumisen kallistuminen on lähtenyt käsistä isossa osassa maata. Koska katosta pään päällä ei voi luopua, on ihmisten vuokrien noustessa leikattava muista menoistaan. Pahimmillaan nämä menot ovat jo lääke- ja ruokamenoja.

SKP:n mielestä vuokratotto on palautettava, jotta ihmisten kodeilla rahastaminen saadaan loppumaan. Voittoja tuottavien vapaarahoitteisten vuokratotalyhtiöiden on laitettava osinkojen jakaminen ja vuokrankorotukset jäihin vähintään seuraavaksi viideksi vuodeksi.

On luotava lainsäädäntö, joka estää Arava-sääntelyn piiriin kuuluvien asuntojen kohtuuttomat vuokrankorotukset siinä vaiheessa kun asunnot vapautuvat tai vapautetaan Arava-järjestelmän rajoituksista. Myös remonttien laiminlyönti ja korjausvelan käyttäminen perusteena ennenaikaiselle Arava-säännöistä vapautumiselle on estettävä. Vuokra-asunnoiksi tuotettujen asuntojen tulee sääntelystä vapautumisensa jälkeen pysyä joitain poikkeuksia lukuun ottamatta vuokra-asuntokäytössä ja niiden myyminen omistusasunnoiksi tulee estää velvoittavalla lainsäädännöllä.

Kuntien on yhteistyössä perustettava omia rakennusliikkeitä, jotta voidaan varmistaa riittävä, monipuolinen ja ympäristöystävällinen asuntotuotanto. Kuntien on kaavoitettava alueellisen tarpeensa mukainen määrä tontteja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamista varten. Sosiaaliseen vuokra-asumiseen kaavoitettujen tonttien sijainti ei saa lisätä asuinalueiden ja asukkaiden eriarvoisuutta. Valtion tulee käyttää Valtion asuntorahaston tuotoista vuosittain

tulouttamansa miljoonat eurot ensisijaisesti asuntotuotantoon ja kunnallisten rakennusliikkeiden pääomittamiseen.

Valtion ja kuntien on poliittisin päätöksin kohtuullistettava tontinvuokria, korkoja ja kiinteistöveroja. Asuntolainakorkojen verovähennysoikeus tulee säilyttää.

Kuntien tulee pitää kiinni kaavoitusoikeudestaan – sitä ei pidä luovuttaa grynderien ohjailtavaksi. Asukkailla tulee olla todelliset vaikutusmahdollisuudet kaavoitukseen. On tärkeää torjua asuinalueiden eriytymistä, turvata lähipalveluja, edistää joukkoliikenteeseen perustuvia ratkaisuja ja suojella luonto- ja kulttuuriympäristöjä.

Aluepolitiikka

Suomessa on käynnissä 60-luvun tapaan poikkeuksellisen voimakas muuttoliike. Sen kiihdyttäminen ei ole sen enempää vähenevän väestön kuin kasvukeskusten etu.

Hallitukset ovat ajaneet aluepolitiikan alas ja sen on korvannut yksipuolinen metropolipolitiikka. SKP vaatii kuntien ja maakuntien taloudellisten toimintaedellytysten turvaamista koko maassa. Aktiivisella valtion ja kuntien toiminnalla on luotava lisää työpaikkoja myös muualle kuin kasvukeskuksiin. Tähän liittyy liikenneväylien, joukkoliikenteen ja verkkopalvelujen kehittäminen, jota ei saa alistaa kilpailuttamisen ja yksityistämisen oikeistolaisille tavoitteille.

Punaista luonnonsuojelua, joukkoliikennettä ja kaupunkisuunnittelua

Suomen luontoa ja koko maapallon elinkelpoisuutta uhkaa käynnissä oleva ekokatastrofi, jossa monikansalliset suuryritykset tahkoavat voittoa ympäristön, eläinten ja ihmisten kustannuksella. Konkreettinen esimerkki on Talvivaaran kaivoksen aiheuttamat ympäristötuhot ja paikallisten asukkaiden inhimilliset kärsimykset. Suomessa yksityistä kaivostoimintaa ollaan lisäämässä varoittavista esimerkeistä huolimatta.

Vaikka vesistöjen tila on parantunut osittain, kärsii esimerkiksi Itämeri myös Suomen rannikoilla maatalouden tehotuotannon aiheuttamasta kuormituksesta. Ekologisesti kestävä metsäpolitiikka on johtanut luonnon monimuotoisuuden heikentymiseen.

Energiantuotannossa Suomen tulisi päättää energiaomavaraisuudesta ja luopua uusiutumattoman energian, myös turpeen, käytöstä. Energian kulutukseen on puututtava myös esimerkiksi verotuksella. Kuntien ei pidä myydä ympäristön kannalta tärkeitä energia-, vesi- ja joukkoliikennenyhtiöitä yksityisille.

Kunnissa on kehitettävä joukkoliikennettä itse tuotettuna palveluna. SKP on tehnyt useissa kunnissa aloitteita joukkoliikenteen muuttamisesta maksuttomaksi. Maksuton joukkoliikenne vahvistaa asukkaiden yhtäläisiä oikeuksia päästä palvelujen ja töiden äärelle.

Kaupunkisuunnittelussa on tehtävä yksityisautoilua vähentäviä ratkaisuja, kuten kehitettävä kevyen liikenteen väyliä, kävelykatuja ja älykästä liikenneverkkoa. Liikennettä voidaan vähentää myös yhteiskäyttöautoja suosimalla ja pitämällä palvelut sekä työpaikat lähellä.

Kaupunkiluontoa on suojeltava, eikä kaupunkeja saa rakentaa liian tiiviisti. Pienetkin viheralueet ja metsiköt ovat tärkeää lähiluontoa asukkaille, eikä niitä saa myydä asukkaiden hyvinvoinnin kustannuksella.

Kuntien on suosittava paikallisia tuottajia esimerkiksi keskittämällä oman ateriantuotannon hankintoja mahdollisimman paljon lähituotantoon. Kasvisruokaa on suosittava lihantuotantoa

eettisempänä sekä energiaa ja vettä vähemmän kuluttavana vaihtoehtona. Kunnissa on opetettava ympäristökasvatusta ja omavaraisuutta.

Nämä kaikki keinot torjuvat osaltaan ilmastonmuutosta.

Kuntien talous ja verotus

Kuntien rahoitusta on leikattu jo pitkään päätöksillä, joita ovat olleet tekemässä hallituksessa istuessaan kaikki eduskuntapuolueet. Ilman näitä valtionosuuksien leikkauksia kunnilla ei olisi nyt erityisiä talousongelmia. Samaan aikaan kuntien tehtäviä ja vastuita on lisätty.

Pääomatuloja on alettava verottaa kunnallisverotuksessa kuten muitakin tuloja. Tämä tuottaisi kunnille noin 1,5 miljardia euroa vuodessa. Kuntien valtionosuuksia ja osuutta yhteisöveron tuotosta on lisättävä. Kunnallisvero on muutettava progressiiviseksi ja kunnallisveron perusvähennystä on korotettava.

Kuntien taloutta voidaan ja pitää vahvistaa myös kehittämällä kunnallista liiketoimintaa. Kuntien on tuotettava peruspalvelut itse ja hylättävä kalliit yksityiset palvelut. SKP vaatii kuntien valtionosuuksien leikkausten perumista.

Fasismia, rasismia ja sotaa vastaan kunnissa

Suurvaltojen ja suuryhtiöiden keskinäinen taistelu luonnonvaroista, markkinoista ja valta-asemista tuottaa yhä enemmän sotia, kurjuutta ja ympäristötuhoja ympäri maailman. Suomessakin oikeistohallitus valmistelee yhteensä kymmenen miljardin asehankintoja samaan aikaan, kun se väittää kuntien palvelujen leikkaamisen olevan pakollista.

Vaikka kunnat eivät määritä Suomen ulkopoliittista linjaa, voivat kunnat tehdä paljon maailman hyväksi. Kunnat voivat ja niiden on syytä kantaa omissa hankinnoissaan globaalia vastuuta ja sitoutua reilun kaupan periaatteisiin. Ne voivat edistää rauhankasvatusta, ottaa kantaa rasismia vastaan ja kehittää ystävyyskuntatoimintaa. Kuntien on autettava pakolaisia ja paperittomia ihmisiä. Kuntien tulee panostaa maahanmuuttajien kotouttamiseen moninkertaistamalla kielten, muun opetuksen ja työllistämisen resursseja.

Kommunistien mielestä jokaista hädänalaista ihmistä on autettava. Solidaarisuus sorrettuja kohtaan edellyttää heidän puolelleen asettumista. Avoin, irstas ja väkivaltainen fasismi ja rasismi on mennyt niin pitkälle, että sen sulkeminen ulos päätöksenteosta on muodostunut välttämättömäksi. SKP ei tee kunnissakaan yhteistyötä fasististen ja rasististen ryhmien kanssa.

Ei myytävänä!

Kunnallinen äänioikeus oli työväenliikkeen ja naisliikkeen kamppailun saavutus. Nyt tämän sata vuotta sitten saavutetun oikeuden sisältöä ollaan kaventamassa karsimalla kuntien palveluja ja siirtämällä niitä yhtiövaltaan.

SKP haluaa rakentaa kuntia ja niiden hallintoa asukkaiden itsehallinnon ja demokratian pohjalta. Meidän kuntamme eivät ole myytävänä – eivät myöskään meidän ehdokkaamme.

Vaadimme demokraattisia hyvinvointikuntia. Ne ovat vaihtoehto kapitalistisille markkinoille, joilla ihmisten perusoikeudet alistetaan yksityiselle voitontavoittelulle. Meidän mielestämme kunnissa synnyttävä hyvinvointi luo perustan tulevaisuuden yhteiskunnalle. Samalla kun kunnat kehittävät palveluja ja tuloja tuovaa yleishyödyllistä liiketoimintaa, ne voivat toimia edelläkävijöinä myös

työpaikkademokratian kehittämisessä. Lisäksi kunnissa käytävän kamppailun kautta syntyy monenlaisia sosiaalisia verkostoja ja käytäntöjä. Niiden avulla voimme yhdessä kehittää ekologisesti kestäviä, sosiaalisesti oikeudenmukaisia ja kansainvälisesti solidaarisia ratkaisuja polttaviin ongelmiin ja avata tietä kohti uudenlaista 2000-luvun sosialismia.

Suomen kommunistinen puolue 2017